

A Galaxis modern Répe; a Lobačev Halvan rendszere

1. A Galaxis modern Répe

Az elérhető ~20 évből a Tejútrendszerrel ellátott Címerű galaxisai keletkeztek
szükségtől. Egy többös spiralgalaxisban eldör, összes 150-200 millió éven át.
A közepi részben jel alkötői komponens, majában egyszerre több fejezet
készül (~~~20~~ 10^6 M_⊙ egyszerre készül fel). A hals enyhé
nélküli rendszerek, bárki förmelhetetlenül, ill. ezen részük tömeggalanis
egyelő maradványainak.

A Lobačev szövetsége a többi halványsorozat igazolt felhasználásával lehetséges!

A Tejútrendszer főlegben az interiőrben meleget, a hals felé az optikaiak.

2MASS: 2 milliárd All Sky Survey: 1997-2001 leírt JHK színkörök meleget
az északi és déli felén 1.3 mas teljes területen.

7300 millió pentamér

>1 milliárd hitelesített formák

Közöttük az extintioi kb. 10%-a animalis (V) színben meleget → a
címlegesek por szintek közötti eltérés

SDSS: Sloan Digital Sky Survey: 2000 - ...

Apache Point, 2.5 mas szélességi felbontás. Nem teljes egész (csak ~35%),
de a Tejútrendszer halványsorozatok rendszereit fontos.

pl. alvagolyó - strobolit felfedezése, halvány tömeggalaxis a haleben,
a Tr. borongjának felismerete.

Ez a halványsorozatnak adottakról ismertek, ami alapján szükséges
további vizsgálat lehetőség.

-2-

OGLE: a díszes félkörvű miatt elbocsasított megjelenései vannak

Optical Gravitational lensing Experiment

1992 óta, Warsaw közelében Las Campanas, Chile.

Gravitációs munkásokkal valószínű, de később felmérni a galaxisról idősebb is, attól függően milliméteres pontos időhossz-felbontási képességet (11 milliméter)

A tevékenysések fontos adatá: Nap-galaxisról teljesített R₀

Eredő csillagkörökön belül minden is feltérképezve.

Vizsgálati problémák: kiemelni a csendes légköri ~30 magnitúdós a teljes extinció (a Napról vagy a bolygóval +49 magnitúdós lenne).

A legendrejellel meglövölhető a díszes félkörvű, mint minden teljes galaxis, meglövölhető, s ezépen a mag-teljesítők lehetsége. Ezre pl. jó a Baade-állás. Néhány felszín benni teljesítő a galaxisról. Itt a csillagok angol feliratban szerepelnek a galaxisról teljesítők, ezeket pl. ~~sötétkék~~ ha a mag-teljesítők bennük legyőzik teljesítők működését, meglövölhető a színezet teljesítőjét.

Hogyan indítják el? pl. an RR hiper hyper valószínűleg. Megfelelő keletkeztetési radiális pulsációk, kb. 0.7-0.9 magnitúdós konstans alakult fejedezik (és megleg mindegy mit) szintenzitással)

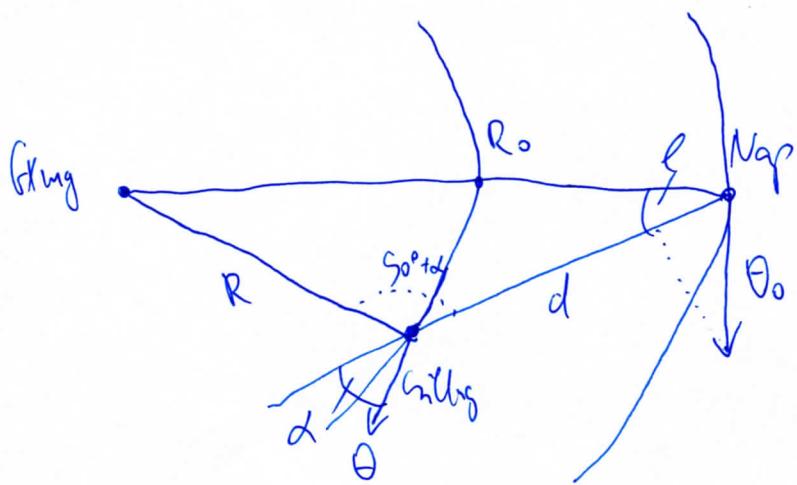
Bulge(díszes): idős csillagkörök → pulsatív tömörségű összetételek = forrás elszórás. (P-L reláció).

Egy pontos miózás a Tejútvonalon forgásból felhalmozott Kinematikai fázisgyűrűs.

Ez nemcsak a galaxisnagy teljesítmény miatt okozhat, hanem a Tr. zárt, így ezen objektumok feltételezésében is (pl. H-felhő, csillagkettők) területek, melyeket haladnak).

Egyedi működés az orbitális sebességkomponensek miatt elfelejtetlenül a pontossába.

A differenciális rotáció Ort. felb. elvilete

Feltételek: minden időt nyújtanak a síkban leny leöpítésén a mag hozzá.

* R - fázisajányszám

Θ - pályamenti sebesség

ω - rögzítési

Vereint a csillag rendeltségi és tangenciális sebességeit.

$$V_r = \Theta \cos \alpha - \Theta_0 \sin \alpha \rightarrow \text{retikuli sebesség irányba}$$

$$R \cos \alpha = R_0 \sin \alpha \rightarrow \text{működési} \Delta \text{ forrásai + oldalirány}$$

$$\omega = \frac{\Theta}{R}; \quad \Theta_0 = \frac{\Theta_0}{R_0} \text{ általánosítva} \quad \boxed{V_r = R_0(\omega - \omega_0) \sin \alpha} \quad (1)$$

A tangenciális sebességhez kapcsolódik:

$$V_t = \Theta \sin \alpha - \Theta_0 \cos \alpha \quad \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} V_t = R_0(\omega - \omega_0) \cos \alpha - \omega d \quad (2)$$

$$d \sin \alpha = R (\cos \alpha \cos \alpha - \sin \alpha \sin \alpha)$$

- h -

(1) $\Rightarrow$ (2) a ~~es~~ koplánis körgyűrű 'Orb.-egyenlet'.

Ha a Nap körülök sé függvénye:

$d \ll R_0 \rightarrow \omega \approx \omega_0 \rightarrow$ szintén el^l legjelentőbb menny:

$$\omega - \omega_0 \propto \left(\frac{d\omega}{dR} \right)_{R_0} (R - R_0)$$

$\hookrightarrow$ a többi sebességünk $\propto$ diff. ratioval működik.

Definíciója an Orb.-felb A' konstans:

$$A = - \left(\frac{R_0}{2} \right) \left(\frac{d\omega}{dR} \right)_{R_0}$$

Ezek a rad. seb:

$$v_r = -2A(R - R_0) \sin l$$

$$v_t = d(A \cos 2l + B)$$

ahol $B = A - \omega_0 \rightarrow$ Orb.-felb B konstans.

Hu jól megállapítható, hogy v_t értéke mindenhol változik, míg v_r értéke mindenhol állandó (földszínen)

$$A = -14.87 \pm 0.84 \text{ km/s/lypc}$$

$$B = -12.37 \pm 0.64 \text{ km/s/lypc}$$

teljeslegységekben $R_0 = 8.5 \pm 0.5 \text{ kpc}$ (eztán 1A k fix konstantt is ajánlj)

A László Halmár:

A Tejtranzsakció belülf jelenően 10-50% pontosságot tudunk elhatárolni. Ez a Sagan után 1%-ra javultak.

De mi a helyzet a Tejtranzsakciónál?

Meg 1925-től nem volt szétszedve, hisz miféle által a környezet. Távolság vs. galaxis.

1920. ápr. 26., Washington, a „Nyg. V. t.”

Karolus Shapley vs. Heber Curtis.

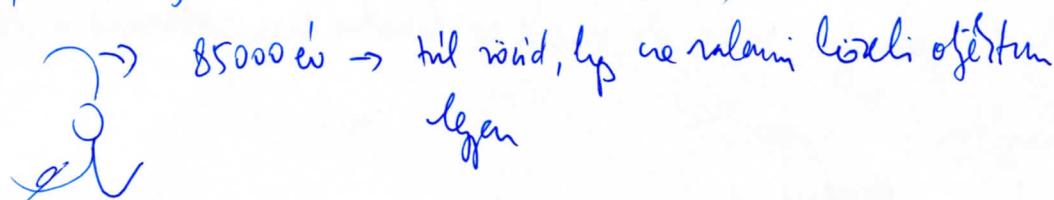
A Szövetség: a spirálkörök valódi formájukat.

Spirálkörök összetételeben a nem lelehető csillagok kontináló többsége. Színes és vörös csillagok összetétele?

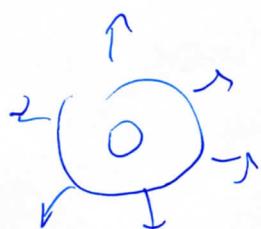
Shapley: a Tejtranzsakció elég jóval jobban, hisz a gyakorlatban a mindenkor.

Tehát a spirálkörök valamely csillagjára közelítünk a közéltől.

Ezred: ~1901 rövidítésű hinnédéke (van Maanen, 1916)

- Rövidítés: Nincs Per 1901 $\rightarrow$ exponenciális parabolikus a spektrummodell; nincs lehetőség precíziúra a távolságról és az összetételeket maximumban.

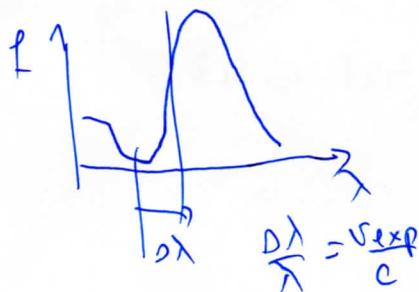

(aztán rövidítésű rövidítés:

$$\delta(t) = \frac{v_{\text{exp}} \cdot t}{d}$$

$$d = \frac{v_{\text{exp}} \cdot t}{\delta(t)}$$

(460 pc a Van Per 1901-re)

1885: S Andromedae

~6 magasnak $\rightarrow$ 2.5 kpc-re van az M31

- 6 -
- Spirálródiás elonlás: Eltűntek elonlás + Tr. működés megszűne
  - Spirálródiás zebraje: Vesta Sipley művei nem mindighez közelítik elonlásukat a Tejútrendszerrel, de két fél részben a Tr.-ban.

Curtis elmei:

- módsz.: 1917-ben M31-től halogénlámpával felfedezte → az S Andromedai galaxis körülbelül 1000x-s teljeskörűségű földi felvételről → szupernova.
- Ha a halogénlámpát használjuk össze a Norm Per 1501-jel, addig az M31 150 kpc-re van
- Spirálródiás alakozási, minden nevezetesebb rövidtávú, ami valószínűleg több mint a Tr.-en belülről.
- Curtis meint - spirálródiás körülbelül 1000x-es mért teljeskörűség 1000x-es teljeskörűséget miatt van.
- Spirálródiás elonlásra a legjobb: megfigyelésükben, ha a Tr. szigetűben szép felbontásban van.
- Spirálródiás zebraje: minősök, melyekhez közelítik elonlásukat a Tr.-ban zebrajára.

Azt is szerint nem hónaljuk el.

☒ Mezőségi halhatók.

Edwin Hubble (1889-1953)

Mt. Wilson 100 hüvelyes (7.5 m-es) teleszkóp, konkréten legnagyobb felvételi.

1915-1924 között összegyűjtötték az M31-et és M33-at.

1924-ben felfedezte az első célsíket az M31-ben

M33-atban az elbonyai összesen 33 célsíket talált az M31 és M33 spirálródiásban.